

TRANSCRIPT Andrew Tate en incels in de manosphere. Met Marieke Kuypers en Tessel ten Zweege (afl. 151)

NYD dag lieve mensen, welkom bij DAMN, HONEY

START INTRO TUNE

ML De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen

NYD Mijn naam is Nydia

ML En ik ben Marie Lotte

NYD En dit is aflevering 151

ML Vandaag laten we ons licht schijnen op het fenomeen: de manosphere, een verzameling van - voornamelijk - online plekken en communities. waar anti-feministisch en misogyn gedachtegoed gepromoot wordt en in de meeste gevallen ook alt-right gedachtegoed.

Dit is dus meteen een content warning: vrouwenhaat, racisme, geweld, moord dat zijn allemaal thema's die voorbij gaan komen.

Misschien zegt de term manosphere je weinig, maar heb je weleens gehoord van pick-up artists, red pillers, Andrew Tate, incels, dat zijn allemaal zaken die ermee te maken hebben. Nou, wij gaan ons licht laten schijnen op dit onderwerp, maar dat doen we uiteraard niet alleen. Daarvoor hebben we twee sterren uitgenodigd! Ster nummer 1 die ik aan jullie voor mag stellen is een oude bekende. Ze schreef eerder het boek *Dat zou jij nooit toelaten* over partnergeweld en kwam daarover bij ons praten in aflevering 87. Welkom Tessel ten Zweege

TES Dankjewel

ML Dat je hier aanschuift heeft te maken met twee projecten waar jij de laatste tijd mee bezig bent geweest. Het eerste project is de docuserie Tessel in Cyberspace. Die is nu te bekijken of die is nu gaande. De afleveringen komen nu...

TES Nee, de laatste aflevering is net online.

ML Alle afleveringen staan online. En daarin belicht je cyberactivisme van verschillende kanten. En er is ook een aflevering over de manosphere. Dus vandaar dat je hier ook aanschuift. En twee is dat je nieuwe boek volgende maand verschijnt. En dat is het boek Femicide, het onderwerp laat zich raden, waarin je ook een hoofdstuk wijdt aan incelgeweld.

TES Klopt, inderdaad.

NYD Zwarte thematiek. Dan ster nummer twee. Jullie kennen haar natuurlijk allemaal van

Internetten de podcast, ieders lievelingspodcast *du moment*. En van haar amazing factchecks die overal op het Wijde Web te vinden zijn, zoals bijvoorbeeld op de website formerly known as Twitter en op nieuwscheckers.nl. Hallo en welkom Marieke Kuypers.

MAR Hallo.

NYD Een internetster. Mensen, wij hadden jullie uitgenodigd voor deze aflevering over de manosphere en wij, Marie Lotte en ik, zitten deze aflevering gisteren voor te bereiden en op dat moment vinden er twee verschrikkelijke schietpartijen plaats in Rotterdam. De dag dat we opnemen is dat dus nog maar 24 uur geleden, dus er is eigenlijk nog maar weinig bekend. Wel werd duidelijk dat er op 4chan berichten waren gevonden van de dader.

ML Het forum 4chan, ik weet niet of mensen dat weten...

NYD Dat is misschien ook wel een goeie, wat is 4chan überhaupt. Een forum waar je anoniem berichten kan plaatsen, maar waar toch duidelijk die link te maken was van dat is de dader die dit geplaatst heeft. Maar is er een link tussen de manosphere en deze dader, Tessel?

TES Ja, het is natuurlijk nog moeilijk te zeggen wat precies de motieven waren van de schutter in Rotterdam. Maar de tekst die hij plaatste op een forum op 4chan onder het noemer Pol, dus dat voor Politically Incorrect. Schreef hij wel hele zorgwekkende dingen en gebruikte ook retoriek die heel veel voorkomt bij incels. Zo zei hij dingen als: men aren't allowed to be proud and confident anymore. En beklagde hij zich erover dat hij nog nooit een vriendin had gehad, omdat vrouwen opportunistisch waren en geen mannen zoals hij zouden willen daten. Dat is natuurlijk taal die we kennen van incels en mensen in de manosphere.

NYD Ja, ik zag ook allemaal termen die ik tot voor kort helemaal niet kende, maar door deze aflevering wel, zoals NEET, Chad, Cuck, normies en weet ik wat allemaal. Echt taalgebruik dat ik net helemaal had geleerd door deze aflevering.

ML Ja, kon je gelijk in de praktijk brengen.

NYD Wellicht dat het zo nog verder ter sprake komt. Maar we gaan nu toch eerst naar een iets luchtigere rubriek. Het voelt een beetje als een rare switch, maar we gaan het toch doen.

ML Laten we het maar wel doen, met de openingsklassieker beginnen, namelijk de Femimisser. Nydia, dan ben ik benieuwd hoe jij de Femimisser in bent gegaan.

NYD Ik ging samen met jou de Femimist in.

ML Oh ja?

NYD Ik weet niet of je dat nog weet.

ML Ja, waarschijnlijk wel.

NYD Wij mochten het Boekenweek van Jongeren schrijven, of een deel. We mochten daar een bijdrage voor schrijven.

TES Leuk!

NYD en **ML** Heel leuk! Enorme eer!

NYD En er was dus een officiële opening met het CPNB. Er waren ook camera's enzo. En wij mochten op de eerste rij zitten. Er was ook een briefje waarop dan stond Nydia van Voorthuizen. En dan mag je daar zitten. En Marie Lotte Hagen, dezelfde. En wij zitten daar en die zaal loopt helemaal vol, het was eigenlijk te vol, dus mensen konden niet zitten. En ik dacht de hele tijd, wil jij hier zitten? Moet ik hier weggaan? Ik voelde me helemaal niet op mijn plek op die eerste rij. Toen dacht ik, meid, je hebt een bijdrage voor dat boek geschreven, je mag deze ruimte wel een keer innemen.

ML We werden ook, of tenminste, telkens als ik voorgesteld werd door iemand van de CPNB, die dus deze Boekenweek organiseert, aan iemand, dan werd er gezegd: Dit is Marie Lotte, of dit is Nydia, deze meiden zijn van Damn Honey, ze zijn de hoofdrolspelers van de boekenweek. En ik dacht de hele tijd: 'hoofdrolspelers? hoofdrolspelers?' En dat had ik ook niet helemaal omarmd. En verder ging ik ook gewoon nog de Feminist in, zoals men dat dan doet. Deze week lijkt het wel alsof ik weer een soort van default in de jaren 50 traditionele rolverdeling heb. Want steeds als... Cato en ik hadden een paar keer etentjes met man-vrouw-stellen, met wel of niet een kind. En ik refereerde dus de hele tijd erg naar dat de vrouw de zorgtaken deed. Dus bijvoorbeeld kwam er een stel bij ons eten met een kind. Ik maakte me druk, want wij hebben geen kinderzitje of zo. Dus ik dacht of we dat nog moeten. Toen zei ik meteen dat de vrouw haar kind maar op schoot moest nemen. Gisteren hoorde ik mezelf zeggen dat we ook bij een stel gingen eten, maar zonder kinderen. Er stond een soort deadline op het eten, dat moest eigenlijk snel. En toen zei ik iets van: "dan zorgt *de vrouw* maar voor het eten, dat het op tijd is." En toen dacht ik echt, wie ben ik? Wat is happening? Ik ga terug! Dus ja...

NYD Misschien ook iets teveel op de 4chanen rond gaan hangen de laatste tijd

ML Waarschijnlijk...

NYD Tessel?

TES Ja ik kom net terug van vakantie met het vliegtuig, dus dat is al misser 1.

NYD GA WEG! Ga m'n studio uit.

gelach

TES Maar ik was op vakantie in de Verenigde Staten, in New York onder andere. En iets wat ik daar tegenkwam, is dat dakloze en thuisloze mensen... veel zichtbaarder zijn in New York dan in Amsterdam. En dat ik me daar af en toe echt op betrapte, dat ik daar best naar op reageerde. Ik zat bijvoorbeeld op de metro en dan kwam er een bedelaar binnen. En dan was mijn eerste instinct om gewoon weg te kijken en mijn koptelefoon op te laten. Zo van: interacteer niet met mij. Terwijl dat eigenlijk super classicistisch is. Ik merk dat ik dan bijna een beetje bangig ben voor iemand, omdat ik denk dat het misschien onberekenbaar is of misschien zit ie aan de drugs. Terwijl dat natuurlijk allemaal vooroordelen zijn. Het is alleen maar iemand die komt vragen of ik een dollar kan missen, weet je wel? Dus daar heb ik me daarna echt een beetje schuldig over gevoeld. Dat vond ik wel echt een femimisser, want klasse is ook zo'n belangrijk onderdeel van feminisme.

NYD Ja, goed reflectie-moment.

TES Ja

ML Marieke, nu ben jij!

NYD Het biechthokje in.

MAR Nou, ik had weer zo'n kritisch tweetje eruit gepooid.

NYD I love it!

ML Weer eens...

MAR Over een programma wat KRO-NCRV maakt. En die hadden een aflevering over handlezen. En daar was ik een beetje kritisch over. Maar ik had in die tweet ook iets gezegd over de presentatrice, Sosha Duysker. En ik zei iets van: zij verdient echt beter, waarom geeft die omroep haar niet iets beters, zoiets. En toen bedacht ik me: ja, maar waarom zit ik

nu voor haar te bedenken wat zij goed vindt of wat zij verdient? Of misschien alsof zij dit niet zelf heeft gekozen eigenlijk?

NYD Ja, misschien dacht zij wel, yeah, hartstikke leuk!

ML Ja, inderdaad, het kan prima zijn dat ze dit helemaal voor zichzelf heeft gekozen.

NYD Ja, wat een originele en goede missers.

ML Lekker gewerkt, mensen! Tijd voor post. We hebben wederom een lange. De vorige keer hadden we ook een hele lange, toch?

NYD Ga er even goed voor zitten

ML Dus buckle up. Buckle up, oké.

Beste Marie Lotte en Nydia,

Moeilijk verhaal, met de deur in huis:

Ik woonde de afgelopen twee jaar in het buitenland (in Europa) en een vriendin daar vertelde dat zij en haar echtgenoot gingen scheiden. Zij zijn allebei Amerikaans en ze hebben drie jonge kinderen (5, 3, en bijna 1 jaar). Door het soort werk van de echtgenoot is zij afhankelijk van zijn inkomen en mag zij zelf niet legaal werken (visum-technisch een complex verhaal). Eerst leefden ze nog in hetzelfde huis maar die situatie werd steeds onwenselijker voor haar. Op een gegeven moment had zij een soort vakantiewoning gevonden en was daar ingetrokken. Daar verbleef zij voor ongeveer drie weken tot ze opeens was vertrokken en niemand wist waarnaartoe. Wekenlang ontving alleen haar (ex)echtgenoot af en toe een bericht. Ik dacht dat ze was ontvoerd, aan de drugs zat, een postpartum depressie had of een andere reden buiten haar ratio om, die haar ertoe heeft gezet om haar kinderen zo achter te laten. Samen met twee anderen heb ik weken op de kinderen gepast (terwijl de vader werkte). Naarmate de tijd verstreek, kreeg ik steeds minder begrip en empathie voor haar. Later gaf ze aan haar ex toe dat ze verliefd was geworden op een ander. Zij wil niet terug naar de VS en wil in het Europese land blijven wonen.

Vier maanden later appte ze me vanuit het niets, of ik een woning in Amsterdam wist voor een vriendin. Ik voelde woede en dacht: ik zorg weken voor jouw kinderen omdat je ze hebt achtergelaten, je laat niets van je horen en nu doe je alsof we even goede vrienden

zijn?! Ik was gekwetst omdat ik dacht dat we vrienden waren en ze me links had laten liggen. We belden en ik vroeg wat er gebeurd was sinds maart. Ze was vaag, kwam niet uit haar woorden, maar het kwam erop neer dat doordat haar ex haar geen (of niet genoeg) geld gaf voor een appartement, ze geen andere keus zag dan... ervandoor te gaan? Dat gesprek gaf me helaas maar weinig antwoorden. Ik denk dat ik had gehoopt op een uitleg waardoor ik haar minder verschrikkelijk kon vinden.

De feministische worsteling voor mij zit in mijn harde veroordeling. Een feministisch leven leiden is je eigen pad creëren, wellicht een pad dat tegen de stroom ingaat van gendernormen: vrouwen moeten met mannen trouwen, kinderen baren en opvoeden, en daar gelukkig mee zijn. Die vriendin was niet gelukkig in haar huwelijk, en deed dingen anders en koos voor zichzelf. Dat begrijp ik, maar ik veroordeel haar voor het verlaten van haar kinderen, een veroordeling die waarschijnlijk voortkomt uit dominante ideeën die er heersen over ouderschap, en zeker over moeders: je kinderen verlaat je niet. En ik veroordeel haar des te harder omdat het erop lijkt dat zij dit alles heeft besloten omdat ze verliefd is geworden op een andere man. Gaat haar geluk voor op dat van haar kinderen? Hoort zij geen verantwoordelijkheid te nemen als ouder? Ik vind het niet feministisch om je kinderen achter te laten. Maar met deze gedachten voel ik me ook niet feministisch, omdat deze vrouw voor zichzelf koos en zich, op een bepaalde manier, losrukt van patriarchale ideeën over partnerschap en moederschap. Maar feminisme staat toch niet voor egoïstische, schadelijke keuzes maken ten opzichte van je kinderen? Alhoewel schadelijkheid van keuzes ook openstaat voor interpretatie, net als moraliteit. Maar in hoeverre is het feministisch om je drie kinderen achter te laten, in het buitenland te blijven wonen, je leven te buigen naar je nieuwe lover, en je ex-partner en (voormalige) vrienden te verwaarlozen? Dit dilemma wordt voor mij sterk beïnvloed door ideeën over wat goed is en wat slecht, en ik wil zo graag een eenduidig antwoord, maar de realiteit is natuurlijk genuanceerd.

Moelijk verhaal en ik ben erg benieuwd naar jullie feministische mening over deze situatie.
S.

TES Wow.

NYD Ja. Wat een reis.

ML Zijn er mensen met overpeinzing hierover?

TES Ja, ik vind eigenlijk dat een eenduidig antwoord best wel mogelijk is. Ik vind het absoluut niet feministisch om je kinderen achter te laten. En natuurlijk staat het vrouwen vrij om te kiezen voor een leven zonder kinderen. En te kiezen om te scheiden. Maar als je drie kinderen hebt, dan heb je een verantwoordelijkheid voor drie kinderen. Dus ik vind er helemaal niks feministisch aan. En ik weet ook niet per se of dat te maken heeft met mijn denkbeeld over moederschap. Ik denk gewoon... ik weet ook niet of het per se afhankelijk is van de context wat schadelijk is. Het is schadelijk voor kinderen om achtergelaten te worden door een ouder. Dat is gewoon bewezen. Het is niet per se een mening.

NYD En ook voor de vrienden. Ze heeft natuurlijk ook gewoon deze vriendin achtergelaten... en alle andere mensen zonder van zich te laten horen. Dat is vrij intens.

MAR Ja, want ze had natuurlijk ook kunnen zeggen dat ze hiermee stopt en weggaat. Maar ik laat wel even weten dat ik dat doe en ik zorg ervoor dat er iemand op m'n kinderen past.

ML Ja, precies. Ik heb dus het gevoel dat veel van de veroordelingen in deze brief, waar ze zichzelf tegen aanloopt, dat dat ook een soort rechtstreeks gevolg is van dat ze zelf heel erg gekwetst is door...

NYD Door die vriendin....

ML door die vriendin, die niet de moeite neemt om met haar te praten... en niet uitlegt wat er aan de hand is en die kinderen achterlaat. En dat zij zich dus verantwoordelijk heeft gevoeld voor die kinderen, dat lijkt me ook heel pijnlijk en frustrerend. En zeker als je na vier maanden opgebeld wordt en je nog steeds geen antwoord krijgt. Ik zou dat ook niet trekken.

NYD En dat er een gezellig gesprekje lijkt te komen van... heb je nog een leuk huis voor een vriendin van me? Terwijl je denkt: huh, je was weg en ik heb op je kinderen gepast. Waar was je al die tijd?!

ML Ik kan me voorstellen dat je op een bepaalde manier gegaslight wordt.

NYD Tessel, jij zei net dat het niet te maken heeft met dat zij moeder is, maar er zitten wel ideeën omheen dat een moeder dit echt niet hoort te doen. En een vader is echt een zak en een lul als hij het doet. Maar ja: "mannen," dat gevoel een beetje.

TES: Ik denk wel dat er een soort culturele discrepantie is... qua hoe we naar vaders kijken die hun kinderen achterlaten... en hoe we naar moeders kijken die hun kinderen achterlaten. Maar ik vind niet dat we dat gelijk moeten trekken door moeders... dat ook maar te zeggen van, weet je, als je die kinderen toch niet zo leuk vindt, joe ga lekker op vakantie met je nieuwe vlam.

ML: En kom nooit meer terug.

NYD: Zit er voor jullie nog wel ergens in dat je denkt..... wow, maar misschien is zij dat moederschap aangegaan, want iedereen doet dat maar. En nu opeens zit je er middenin en denk je, oh mijn god, dit is echt verschrikkelijk. Help!

ML: Ik dacht dat dus wel toen ik de brief las, ook omdat... Kijk, we weten natuurlijk niet heel veel van deze mensen, maar wat we natuurlijk wel weten is dat hij werkt, zij niet. Zij is afhankelijk van hem. Het is een soort tale as old as time of zo van hoe de rollen verdeeld waren. En ik kan me dus voorstellen dat zij dacht, ik wil dit helemaal niet. En ergens, want kijk, in de brief wordt natuurlijk de moeder hard aangepakt. En ik begrijp dat ook, want zij waren vrienden en de schrijver voelt zich miskend. Maar de vader in dit verhaal heeft zijn kinderen ook bij de oppas weer. En hij ging ook werken. En waar was hij voordat zij wegging? Waar is de vader in dit verhaal? Dat vroeg ik me wel af.

MAR: Ik kan me voorstellen dat het vooral als je financieel afhankelijk bent van je partner dat dat dan heel zwaar is. Maar je kan ook co-parenten en allebei in een ander continent wonen, dat kan gewoon. Je kan daar in ieder geval afspraken over maken. Zoals het nu klinkt in de brief is zij gewoon weggegaan.

NYD: Ja, precies. En daar zit het hem vooral voor mij denk ik ook hoor, het opeens weggaan. Dat je opeens denkt, holy shit, ik zit hierin, ik kan dit niet of ik trek het niet. Maar ja, praat erover in plaats van dat je gewoon je biezen pakt en met de noorderzon vertrekt.

TES: Ja, ik vond het ook wel interessant dat ze zei dat ze losbreekt van die traditionele rolpatronen, alsof dat al bijna automatisch feministisch is. Dan kan je ook vrouwelijke seriemoordenaars als soort feministische iconen neerleggen. *iedereen lacht*

NYD: Lekker buiten de norm.

TES: Ja, dat is natuurlijk niet per se altijd feministisch. En het maakt het ook bijna iets wat niet eens meer met haar te maken heeft. Alsof het niet eens meer haar eigen keuze is, maar een soort van groots deel wat je moet zien binnen het feminisme.

NYD: Ja, ik vroeg me ook af, moet je het überhaupt langs die feministische lat gaan leggen, de gevoelens die je hierover hebt of wat zij gedaan heeft of is dat misschien...?

ML: Ja, als je jezelf af gaat vragen shit ben ik nu aan het veroordelen... omdat zij moeder is en haar kinderen in de steek laat? Dat is goed om op te reflecteren. Wij zeggen toch altijd: iedereen moet kunnen doen wat hij zelf zin in heeft, maar

NYD: *met klem* maar

ML: Je moet niet andere mensen schaden. En ik denk dus wel dat hier mensen zijn geschaad.

NYD: Ja, heel veel mensen ook als je het zo hoort.

ML: Daar kan je gewoon heus wel iets over zeggen en het ook niet oké vinden.

0:17:44

NYD: Dus je mag dr gewoon een niet-leuk mens vinden?

ML: Ja, mag.

NYD: *lachend* Je hebt hier feministische permissie gekregen om dat te gaan doen. Het is een rot verhaal. Dank je wel voor je brief, S.

SPONSOR

NYD aandacht aub voor onze sponsorschak: dating-app HINGE

ML Designed to be deleted

NYD Je download die app

ML maakt een fun profiel aan de hand van ijsbrekers die je in kunt vullen

NYD en hopelijk vind je in mum van tijd een goede match en kan die app weer van je telefoon

ML ik vertelde het vorige keer al: wij hebben Hinge profielen gemaakt

NYD ja dat voelde wel echt als valsspelen, omdat we niet op zoek zijn, maar het was wel een goede manier om even de app te ervaren. De ijsbrekers, prommptss in te vullen. Wat heb jij erop gezet?

ML bij de ijsbreker 'Ik ga helemaal hard op' heb ik neergeknald: de hele dag in bed liggen laat me. Because that sumt me basically wel op.

NYD had jij nou ook nog queer prompts toegevoegd?

ML Jaaaa dat vind ik zo leuk aan Hinge. Ik heb m'n favo queer plek gedeeld, maar er zijn nog talloze leuke lhbtiqua+ ijsbrekers die je kunt invullen dus je kunt meteen de

queerDIEPTE in duiken met iemand

NYD sowieso was dit jouw lesbisch walhalla toch?

ML ja, ik had wel wat stevige aanmoediging nodig van jou om de app weer van mn telefoon te gooien (is de app ECHT van **ML**'s telefoon gedelete? we zullen het nooit weten). Ik zag alleeeeeen maar leuke originele grappige mensen voorbij komen.

NYD download de app, HINGE, op je telefoon. Maakt niet uit of je Android of iOS gebruikt, lekker downloadee

ML: We moeten het even hebben over de Manosphere. Een verzameling van online plekken en communities die gekenmerkt worden door antifeministisch en vaak ook alt-right gedachtegoed. Misschien heb je wel eens van de volgende termen gehoord. Pick-up artists, red pillers, incels, cucks, mgtows, dat betekent men going their own way, chads en stacys. En als je geen idee hebt waar we het over hebben, blijf dan vooral hangen, want wij duiken er vol in. Wat is de manensfeer nou precies, wat voor mannen vind je er, hoe gevaarlijk is het dat dergelijke communities bestaan, is de jeugd een verloren zaak omdat ze allemaal massaal naar Andrew Tate lopen te koekeloeren?

ML: Moeten we TikTok, YouTube en 4chan verbannen? Kijk, voor ons, voor Nydia en mijzelf, voelde de manosphere dus altijd als een soort ongrijpbaar iets. Eigenlijk nog steeds wel, maar vandaag brengen we daar dus hopelijk verandering in met jullie, Tessel en Marike. Oké, Tessel, we zullen bij jou beginnen. Wat is de manosphere?

TES: Ja, de manosphere is een hoek van het internet waarop mannen zich verzamelen om te praten over mannelijkheid, wat betekent het om man te zijn, ook over crypto, snel rijk worden, vrouwen, eigenlijk alles wat hen bezighoudt. Maar het is wel een plek waar vooral mannen zich verzamelen die een beetje een conservatieve inslag hebben wat betreft genderrolverdelingen en vaak ook een beetje een alt-right-sausje eroverheen. Dus het is niet mijn lievelingsplek op het internet.

ML: Eventjes ervan uit..., weet iedereen wat alt-right betekent bijvoorbeeld? Ik zat het dus laatst nog te googlen, kan je uitleggen wat dat betekent?

TES: Alt-right is eigenlijk gewoon extreem rechts. In de manosphere zie je die combinatie vaak, omdat veel mannen in de manosphere boos zijn op vrouwen, dat vrouwen niet met hun naar bed willen, dat vrouwen geen relaties met hen willen. En er zit ook een soort van

racistische ideologie aan vast. Veel van die incels, van de mannen op de manosphere geloven ook in een omvolkingstheorie. Dus die denken dat het witte ras wordt vervangen door mensen van kleur. En die vinden dat witte mensen, of dat witte mannen eigenlijk het recht hebben om seks te hebben en zich voor te planten met witte vrouwen. Dus niet elke incel is racistisch en niet elke racist is een incel, maar ze hebben wel vaak wat met elkaar gemeen.

ML: Ja, ja.

NYD: En antisemitische shit ook echt in hevige mate aanwezig hier. Je zegt net al incel, dat is natuurlijk een van de grote woorden in de manosphere. Wat is een incel, Marike?

MAR: Ja, het is een afkorting en het staat eigenlijk voor involuntary celibate. En dat betekent dat je onvrijwillig geen seks hebt. Dus dat je het wel zou willen, maar het niet krijgt. Tussen aanhalingstekens. Maar het grappige is dat het ooit ontstaan is, het is ooit bedacht. Ik weet niet of jullie het wisten, door een vrouw...

NYD: Een queervrouw?

MAR: Ja.

ML: Dit is nieuws voor mij. Vertel me alles.

MAR: Ja, een queervrouw. Die heeft een soort site gemaakt jaren geleden waarop ze deze term bedacht en gebruikte... om een soort community te vormen van mensen die zich een beetje alleen voelden.

NYD: En dan hebben we het over de jaren 90.

ML: Ja, dat is echt niet lang geleden.

NYD: Nou juist wel lang geleden in mijn beleving.

ML: *verrast* Ja?

NYD: Het woord incel, dat dat al uit de jaren 90 was voor mij iets nieuws. Maar goed, ja.

ML: Ik vind het niet zo lang geleden.

NYD: Internet bestond nog maar net in de jaren 90.

ML: *instemmend* Dat is waar

MAR: Ja, maar ja, het is inmiddels wel echt helemaal ge- Ja. Ja, owned door de mannen.

NYD: Ik was eventjes in Alana's verhaal nog extra gedoken. Zij wilde dus heel graag een community creëren, maar waar ze eigenlijk geen rekening mee heeft gehouden, nu achteraf ziet ze dat zo, is dat mensen in de community zitten met het idee ik ga er uit ooit. En dat betekent dat eigenlijk alle mensen die een hoopvol verhaal hebben, namelijk ik ging erbij, maar toen deed ik dit en dat en nu ben ik sociaal sterker, meer zelfvertrouwen, stap ik op mensen af, die verlaten de community en kunnen dus niet hoop geven en dus krijg je mensen die wel blijven hangen en verbitterd raken. En Alana heeft op een gegeven moment besloten de pagina te verlaten en het aan andere mensen over te laten.

***NYD vervolgt*:** Want zij had toch een beetje een rot gevoel erbij... dat er geen voortgang in de zaak zat. Het was gewoon een opeenstapeling van mensen die vervelende gevoelens deelden. En zij hoopte heel erg dat dat juist beter werd, want toen zij de queer community ontdekte, gaf dat haar juist heel veel steun. Dus zij dacht, ik maak community voor deze mensen en dan krijgen ze ook steun, maar dat werkte dus niet helemaal zo. Toen kwamen er steeds meer mensen daar die ook nare dingen over vrouwen gingen zeggen, hebben ze regels ingesteld en werden die mensen ook verwijderd van het platform. Maar die mensen, dat werd steeds groter, die mensen gingen gewoon hun eigen plekken vinden. En nu is eigenlijk het woord incel, dat koppelen we helemaal niet meer aan een soort van...oh, wat vervelend, je bent eenzaam, je hebt community nodig. Er zit een heel hard beeld, inderdaad racistisch, vrouwenonvriendelijk, wat helemaal niet zo ooit bedoeld was.

ML: Het was dus echt wel een soort lotgenotengroep?

NYD: Ja, absoluut, ja. En dat is dus vrij heftig. En de incels, waar zitten die dan nu?

MAR: *ongemakkelijk lachend* Overal. Ze zitten eigenlijk wel een beetje, maar online en op allerlei verschillende plekken. Meestal wel in plekken die daarvoor gemaakt zijn. Je had vroeger subreddits, dus op Reddit had je van die fora waar ze bij in kwamen, brain cells, dat soort dingen. Maar die zijn soms wat strenger geworden met de regels, maar dan verplaatsen ze zich bijvoorbeeld naar 4chan of andere websites of fora waar het wel mag.

NYD: En het gedachtegoed kan je natuurlijk ook terugvinden op Twitter of YouTube. Ze verzamelen zich op plekken, maar vervolgens kan het gedachtegoed natuurlijk overal zijn.

ML: En op TikTok.

MAR: Ja, en incel is sowieso een beetje omdat het zo populair woord is geworden in de media. Hebben heel veel mensen dat woord wel gehoord en gebruiken ze het nu eigenlijk bijna voor alles wat er in de manosphere gebeurt.

NYD: Ja, alsof het hetzelfde is.

MAR: Ja, alsof het allemaal incels zijn, maar incel is wel iets heel specifiek. En je hebt allemaal van die subgroepjes eigenlijk in dat hele netwerk van antifeministen eigenlijk. Dus niet al die mannen zijn incels.

NYD: Nee, of zullen zichzelf zo noemen.

MAR: Ja, of zouden zichzelf zo noemen. Want je ziet bijvoorbeeld vaak dat ze zich heel erg aan media die iedereen incels noemen en zeggen ze snappen ons niet.

ML: Maar het is dus niet per se zo, want je hebt manosphere is dan de overkoepelende term hier, denk ik. En dan heb je allemaal subgroepjes daarin zitten. Maar het is ook niet per se zo dat ze het allemaal kunnen vinden met elkaar, of dat ze allemaal hetzelfde denken. Dus het is ook niet helemaal terecht om ze allemaal op dezelfde hoop te gooien, denk ik.

MAR: Nou ja, ze hebben natuurlijk wel allemaal een beetje een vrouwonvriendelijke inslag. Maar er zijn dus wel verschillen inderdaad. De meeste incels noemen zichzelf dan blackpill. Dus die hebben het idee dat er geen weg meer is naar een seksueel, actief, gezellig leven. En die gaan daardoor hele radicale en pessimistische dingen zeggen.

NYD: Ja, want zij denken echt dat zij op een manier geboren zijn, dat ze zo onaantrekkelijk zijn dat er gewoon niks meer aan te doen is, toch? Want je hebt ook mensen of mannen in de manosphere die juist bijvoorbeeld looksmaxing doen... en dan weer helemaal proberen daar aan te gaan voldoen aan dat beeld. Maar de blackpillers die zeggen nee het is gewoon echt klaar.

MAR: De blackpillers zeggen wij weten de waarheid over de wereld en over de vrouwelijke psyche. Die zijn te oppervlakkig en gaan nooit van ons houden. Dus dat is een kleine groep, denk ik, maar wel de groep die het meest geneigd is om geweld te plegen. En je hebt redpillers die ook een vrij pessimistisch beeld hebben over de psyche van de vrouw, maar die zichzelf nog wel zo slim vinden dat ze denken... wij kunnen daar wel met onze versiertrucs of zo langs manoeuvreren.

NYD: Echt manipulatief gedrag ook wel.

ML: En dan nog? De redpillers, want met de redpill verwijzen ze naar de Matrix film. En dan het idee is als je de blue pill neemt, je hebt de blue en de redpill, de blue pill, dan blijft alles gewoon hetzelfde en dan zie je de waarheid niet. Maar met de red pill dan zie je... En in dit geval is dat *twijfelend* dat vrouwen de wereld domineren?

MAR: Ja, ik denk niet dat ze daar allemaal over eens zijn. Er zijn wel heel veel mannen inderdaad, die vinden dat vrouwen nu... dat feminisme is doorgeslagen en dat vrouwen nu de macht hebben. En sowieso een monopolie hebben over de seksuele marktplaats. Dat is iets wat ik vaak voorbij zie komen. Maar ze zullen daar niet allemaal met elkaar over eens zijn. Binnen de incelcommunity zijn er ook nog steeds wel mensen die zich vooral op die blogs begeven, omdat ze inderdaad verhalen willen lezen van mensen die hetzelfde doormaken. En vast niet alle incels zullen staan te juichen bij incelterrorisme. Maar het lijkt me wel heftig als je je vrijwillig associeert met een groep die ook terroristische aanslagen op z'n naam heeft staan.

NYD En de MGTOW's, Marieke? *lacht*

MAR Ja, dat is ook weer een subgroep. Dat zijn de Men Going Their Own Way. En die... nou, ik vind dat dan nog wel mild. Na ja, je hebt niet echt milde groepen hier binnen, maar van de groepen die onder de menosphere kan rekenen, zijn zij wel iets milder, want zij zeggen gewoon 'we gaan onze eigen weg. We laten de vrouwen voor wat ze zijn'.

ML *lachend* Maar ze maken "nog wel gebruik van de diensten", las ik ergens.

NYD Sommigen misschien, niet allemaal, weet ik niet.

ML De seksuele diensten en...

NYD De schoonmaakdiensten en zo.

MAR Ja, maar ze hebben het dan soort van opgegeven om vrouwen als mensen te zien volgens mij, maar ja.

NYD En wat hadden we nog? O ja, de pick-up artists. Daar was ik al best wel lang bekend mee. Dat was eigenlijk The Game.

MAR Ja!

ML Hoe heet die ook alweer? Strauss? Ja, Neil Strauss. Dat was aan het begin van de jaren 2000 of zo was dat hét boek wat je als man moest lezen als je een vrouw wilde versieren.

MAR Ja, precies.

ML En daar stonden best wel nare dingen in. Bijvoorbeeld dat je als je een vrouw wilde versieren haar vriendin complimenten moest geven en dan de vrouw die je wilde versieren moest negeren. En dan werd zij daar onzeker van, waardoor ze zich dan meer naar jou toeging trekken.

MAR Ja, ik denk dat pick-up artists en red pill'ers voor een groot deel met elkaar overlappen, want ze zijn allemaal wel van 'vrouwen zijn oppervlakkig en vrouwen zijn golddiggers', en 'vrouwen denken op een bepaalde manier die wij al helemaal kunnen voorspellen'. Plus hun *approach* naar vrouwen is meer van 'ik wil met ze naar bed', of ik wil dit en dit van ze in plaats van: vrouwen zijn mensen en ik benader ze op die manier. En pick-up artists doen dat door versiertrucjes en sommige red pill'ers doen dat inderdaad via looksmxing, dus heel veel naar het sportschool gaan en eruit halen wat er in zit qua uiterlijk. Dus die hebben nog wel erg hoop dat ze seks krijgen, maar ik zou niet zeggen dat ze nou echt vrouwen als mensen zien. Helaas.

NYD En dan heb je volgens mij als laatste grote groep de Men's Rights Activists.

TES Ja, dat is ook wel een beetje een van de begingroepen geweest, waar het een beetje mee begon.

NYD Ook ver voor social media al.

TES Ja, ver voor social media. Dat was eigenlijk ook wel een groep die zich heel erg richtte op ouderschapszaken en die ook de overtuiging had dat het feminisme allemaal was doorgeslagen. En ook: vrouwen hebben meer macht dan mannen op sommige plekken, bijvoorbeeld als het gaat om ouderschap, en daar moeten we ons tegen verzetten.

ML Weet je wat een no-so-fun-fact is over de Men's Rights Activists? Een van de prominente stemmen in deze beweging heet Warren Farrell en hij is in de jaren 70 eigenlijk begonnen als iemand die erg pro-feminist was en juist heel erg iets had van 'het feminisme gaat ook mannen helpen en het feminisme gaat ook mannen eindelijk vrij maken'. Maar toen door gebeurtenissen in zijn leven waardoor hij zich erg miskend voelt - hij ging scheiden en zijn vrouw kreeg toen de *custody* over de kinderen - had hij toch zoiets van: nee, het is helemaal niet zo dat mannen moeten worden bevrijd. Mannen worden juist heel erg benadeeld, dus ik sla helemaal de andere kant op.

MAR En even voor duidelijkheid: dit is tegenwoordig gewoon een mythe.

ML O!

MAR Het is niet zo dat je als man...

ML O, nee, ik dacht dit verhaal!

MAR Nee! Het verhaal over de ouderschapszaken en zo. Dat is zo vaak wordt aangehaald, dus dat vrouwen echt veel beter worden behandeld als het daar om gaat in rechtszaken. Maar als je kijkt naar partnergeweld en ouders van kinderen, dan is bijvoorbeeld in Nederland nog steeds zo dat er echt zo veel mogelijk wordt geprobeerd om toch, ook als de vader de moeder mishandeld heeft, dat kind bij beide ouders te laten zijn eigenlijk. En ook dat nog best wel vaak ook de moeder zelfs beschuldigd wordt van het vervalsen van beschuldigingen om de voogdij te houden.

ML Dus het is in no way zo dat een vrouw automatisch bevoordeeld wordt als het gaat over dit soort kwesties.

MAR Er zullen vast wel individuele zaken zijn waarbij dat speelt. Je kan het natuurlijk nooit...

ML Maar systematisch niet.

MAR Nee, maar systematisch is het niet zo.

NYD En wat voor mensen zitten dan in deze manosphere?

ML Het zijn dus mannen. Voornamelijk mannen, of altijd mannen?

NYD We hebben nu ook een vrouw in town, toch? Hoe heet ze ook alweer? Pearl?

TES Oh ja, die op TikTok.

MAR Ja, vrouwen zijn ook vanaf het begin van antifeministische bewegingen ook wel een soort klein deeltje geweest natuurlijk. Als soort antifeministische vrouwen die dan ingezet worden van 'kijk, wij zijn vrouwen, maar we gaan ons wel...

NYD Just pearly things. Dat is degene die ik bedoelde. Wat voor types zijn het voornamelijk? Of valt daar niks over te zeggen?

TES Wel heel veel verschillende types. Ik heb dus voor Tessel in Cyberspace drie mannen uit de manosphere weten te hengelen om ze te interviewen. Dat waren best wel verschillende types, die ook niet allemaal zo radicaal waren. Eén was een crypto-influencer die eigenlijk voornamelijk op dat hele financiële deel van de manosphere zat. Dus ja,

finfluencer eigenlijk. Die zat een beetje met zorg om zich heen te kijken, zo van 'ik zit op een soort crypto-TikTok-algoritme, maar ik krijg steeds vaker allemaal misogyne content'. Dus die zat een beetje met de handen in het haar. En dan was er een gast, die was een ex-redpill'er, maar die had daarna God gevonden en die was heel gelovig geworden. Dat zie ik ook best wel veel voorkomen op de manosphere; dat mannen zich ineens gaan bekeren tot het christendom of islam. En de derde was een versiercoach; ik vond hem het meest fascinerend. Hij had zelf een vechtscheiding achter de rug. Hij was ook de voorgedij verloren over zijn dochter. Nadat hij dat allemaal achter de rug had, dacht hij: ik ga een coachingbedrijf beginnen, waarin mannen leren hoe ze met vrouwen om moeten gaan.

NYD Want daar was hij zo goed in geweest de laatste tijd?

TES Dat was voor mij ook echt een raadsel en ik vond het echt heel fascinerend om met hem te praten, want hij was wel... Ik had mezelf in de researchfase gewoon voorgesteld als feminist en journalist. Ik dacht, zij gaan me toch googelen en dan zie je dat wel. Dus hij wist wie hij voor zich had. Hij praatte me wel een beetje naar de mond, maar hij zei wel echt met z'n chest nog steeds dingen als "vrouwen weten niet wat ze willen". Let's be real, weet je wel.

NYD O, ja.

ML *sarcastisch* Fascinerend... Dat iemand dan tegenover je zit en dat gewoon zegt.

TES Ja! Ik vroeg hem namelijk waarom hij dan mannen moest lesgeven over wat vrouwen willen. Want wat zijn jouw...

ML credentials...

TES Precies! Wat zijn jouw credentials? Hij zegt dat hij dat allemaal geleerd had van andere mannen in de manosphere en die boeken hebben geschreven over evolutie, psychologie en whatever. Dus toen zei ik op een gegeven moment: oké, jij coacht mannen die aan jou vragen wat vrouwen willen en jij hebt dat weer van andere mannen. Kun je dat niet gewoon aan de vrouwen zélf vragen? Dat vond hij echt een bizar idee.

ML Ja, want vrouwen zijn ook wakker en die weten dat allemaal niet. *lachend* Nee, precies.

NYD Maar hier komen we toch ook bij het punt 'geld'. Achter heel veel van deze grote influencers zit toch ook gewoon een heel groot verdienmodel?

TES Ja, ik heb niet zijn boekhouding opgevraagd.

NYD *lachend* Nee, dat zal wel, maar ik bedoel hij heeft er z'n werk van gemaakt. En het coaching pyramid scheme, dat je op heel veel vlakken... Je kunt ook handlezen in de coachingbusiness.

ML Maar dit is wel inderdaad een soort niche. Dit is ook een belangrijk deel.

NYD Net zoals de pick-up artist: daar zit uiteindelijk ook heel veel geld achter.

TES Ja, die verkopen dan meestal datingcursussen en boekjes of e-books en zo. Daar zit echt ook een hele business achter. En Andrew Tate had gewoon een soort piramideschema bijna, waardoor mensen, vooral jonge mannen eigenlijk, die daar aan meededen, die konden korting krijgen ook als ze dat zelf ook gingen promoten.

NYD Ja, precies.

TES Dat heeft ook wel bijgedragen - het was natuurlijk niet de enige reden - aan waarom hij zo groot is geworden.

NYD Wie is Andrew Tate?

ML Ja! Top G! *gelach*.

TES Verschrikkelijke man is hij. Hij is nu gearresteerd, geloof ik. Ik zag hem al maanden voordat de journalistiek wakker werd opkomen op TikTok. Omdat hij destijds helemaal niet op TikTok zat, volgens mij. Maar tijdens de pandemie en de quarantaine zat iedereen sowieso op TikTok een beetje verslaafd te scrollen. Toen is hij eigenlijk groot geworden. Volgens mij was het een beetje half ironisch: 'o, wat grappig. Kijk hoe overdreven hij doet met zijn sigaar en zo'. Want hij doet echt heel erg stoer en hij zit daar met zijn sigaar en glas whisky.

ML En met een kamerjas, een fluwelen kamerjas of zo, zit hij daar inderdaad zijn rijke leventje te leven.

TES Ja, en op te scheppen over hoeveel auto's hij heeft en met hoeveel vrouwen hij naar bed gaat en heel erg doen alsof hij dé man is.

NYD Blijft dat dan daarbij? Doen alsof je de man bent?

TES Nee, want hij geeft dus ook wel adviezen die heel naar zijn richting vrouwen, vrouwenvriendelijk zijn. Hij is dus nu ook gearresteerd, omdat hij met zijn broer gewoon aan mensenhandel zou doen en vrouwen eigenlijk zouden hebben gedwongen om sekswerk te doen voor hem.

NYD Dan een vraag die wij vaak krijgen en nu ook weer toen we deze aflevering zouden gaan maken is: een familielid, een vriend, een partner etc. wordt langzaam de Andrew Tate-fuik ingezogen. Is dat zo makkelijk om daarin te komen?

TES en **MAR** *tegelijktijd* Ja!

NYD Allebei heel overtuigend. Oké, vertel. Hoe werkt zoiets dan?

MAR Jij kan dat beter vertellen.

TES Nou ja, ik heb dus ooit wel op elk social media-platform bedacht van ik ga mijn eigen account houden en dan een ander account erbij halen om te kijken wat er aan de dark side gebeurt en het algoritme een beetje de kant op te laten gaan die ik zelf niet zou gaan. Toen ik dat op TikTok deed, was ik echt binnen no time bij Andrew Tate en al z'n "vrienden".

ML En dan hebben we het echt over minuten of zo?

TES Nou, hoe ik het toen heb ervaren, was dat je begint met een soort van semi-onschuldige seksistische grapjes.

ML Ja.

TES Beetje het mainstream seksisme.

NYD Dat we wel gewend zijn met z'n allen...

ML Dat vrouwen niet kunnen rijden, zoiets?

TES Ja, ze worden heel erg plat en als je dat dan liked, krijg je gaandeweg een beetje heftigere en heftigere video's en uiteindelijk kom je dan wel bij Tate. Maar ik denk dat als je een beetje de video's liked die een seksistische tintje hebben, dat je wel echt binnen een uur bij Tate bent. Waarschijnlijk sneller ook wel.

MAR De christelijke jongen die ik heb geïnterviewd in mijn serie is op YouTube gaan intikken, toen hij merkte dat zijn vriendin een beetje interesse in hem begon te verliezen, Why would she leave a good guy? Toen was hij twee video's verder gewoon full-on in die red

pill-community en werden er de hele tijd dingen verkondigd van: je moet je girlfriend een cold shoulder geven, je moet haar niet te veel geven en je moet haar af en toe naggen. Dus dat is een soort van lullige opmerking maken om haar een beetje onzeker en afhankelijk van je validatie te houden. Dat soort tips kreeg hij, terwijl hij zo'n neutrale zoekterm invulde. Hij was binnen no time in de red pill-community. Hij gaf ook toe dat hij merkte dat hij daardoor ander gedrag ging vertonen en dat hij zijn vriendin anders ging behandelen.

NYD Ja, want dat is natuurlijk altijd de grote vraag: in hoeverre hebben die video's dan invloed op mensen, op jongeren?

ML Nou blijkbaar.

NYD Is daar iets over te zeggen?

TES Ja, daar is wel iets over te zeggen, natuurlijk, maar het is altijd ook de vraag van in hoeverre komt dat door die video's en in hoeverre komt dat door de samenleving, die dan op een bepaalde manier ook in die video's terug te zien is. Want je komt er natuurlijk niet... Je gaat niet overtuigd worden door zo'n video als er niet al een klein beetje een basis is gelegd eigenlijk, denk ik. Dus mensen komen er natuurlijk ook wel in met bepaalde ideeën. Maar als je dan zo'n video ziet en je denkt 'nou, dat klinkt best logisch', en je ziet inderdaad nog tien van die video's en je wordt steeds bevestigd in hoe je erover denkt en je komt in community's terecht waarin andere mensen ook zo denken. En waarin mensen die niet zo denken belachelijk worden gemaakt – "o ja, die snappen het gewoon niet" - dan is het natuurlijk wel heel erg makkelijk om daarin mee te gaan en daarin te blijven.

ML En dan is het internet natuurlijk wel een vrij makkelijke plek waar je opeens allemaal gelijkgestemden vindt die jou allemaal bevestigen in je onzekerheid of dat wat je nodig hebt en dan is het hek van de dam. *lacht*

MAR Ja, ik denk ook dat er een bepaalde crisis is rondom mannelijkheid. Tot #MeToo in 2017 groot werd, hebben veel mannen hun hele leven gehoord dat je dominant en assertief moet zijn. Als een meisje 'nee' zegt, dan bedoelt ze 'misschien'. En nu ineens horen ze dat dit allemaal ongewenst is en je mag dit niet meer, je mag dat niet meer. Wat voor mij heel logisch is, maar voor die mannen misschien wel heel erg moeilijk om te schakelen. En als je dan op TikTok zit met al die onzekerheid en al die gemengde gevoelens en iemand als Andrew Tate zegt tegen je van 'het is niet jouw schuld. Het ligt aan de vrouwen', dan is dat heel fijn om te horen. Dan denk je van gelukkig, het is niet mijn schuld. Iemand die me vertelt dat het nog wél oké is om man te zijn, dat is dan heel fijn om van iemand te horen.

NYD Want het idee dat je geen man mag zijn is ook wel echt manosphere, toch?

MAR Absoluut, ja.

NYD In deze maatschappij mag je geen man meer zijn, dat is een soort feit in de manosphere.

MAR Maar daar is wel een soort kanttekening bij te maken, want dat is precies hetzelfde als wat mannen in de jaren 90 zeiden. Toen ook feminisme eindelijk een beetje, heel klein beetje, vooruitgang aan het maken was. Echt een heel klein beetje. En toen kwamen ze echt: BAM! Nee, dit gaat veel te ver. Vrouwen hebben de macht nu, wij moeten weer.

ML Oh! *lacht*

TES Ja, echt. Er is een heel goed boek van Susan Faludi en het heet Backlash. En het gaat hier eigenlijk over dat elke keer als er een béétje feministische vooruitgang is, dat eigenlijk de terugslag twee keer zo groot is bijna. En dat elk kleine beetje vooruitgang, of misschien zelfs alleen maar lijkt het vooruitgang te zijn, of komt er misschien vooruitgang aan, dat daar eigenlijk zo'n tegenreactie op komt van: dit gaat te ver. En wat je toen zag is dat mannen ook zeiden van: Ja, vrouwen gaan allemaal alleen eindigen en ze gaan allemaal nu achter hun carrière aan. En hun kinderen worden daar depressief van, want ze zorgen niet goed voor hun kinderen meer en ze laten ze in de steek en zo. Ja, eigenlijk een beetje dezelfde retoriek als nu. En wat daarin ook heel centraal stond was: wij zijn de slachtoffers. Niet vrouwen, maar de mannen. Mannen zijn de slachtoffers.

ML Ja, de mannen. En dat is dus gewoon heel erg dat gevoel van er komt een verandering aan of er wordt ons iets afgenomen en we moeten daar nu tegen in verzet komen. Want we kunnen niet meer man zijn.

TES Ja

ML Maar dat bestaat dus al best wel lang.

TES Ja, en ook de logica daarvan is ook niet helemaal... Want als je nou echt nadenkt van de logica die zij dan vertellen van, ja nee, wij weten niet meer wat we moeten doen, en nu ineens moeten wij vrouwen normaal behandelen. * gelach * Daardoor gaan we heel erg antifeministisch doen. Als je kijkt naar landen waar mannen echt nog heel veel macht hebben, zoals India, het is niet alsof ze daar aardiger zijn voor vrouwen. Ze worden alleen

maar erger. Het seksisme, de misogynie, wordt niet beter als mannen heel veel macht hebben. Dus waarom zou het dan slechter worden als ze...

ML Voor vrouwen?

TES Ja

ML Zij zeggen het wordt slechter voor vrouwen als we dit gaan doen?

TES Nee, zij zeggen wij voelen ons miskend, want het gaat slechter met de man. De man heeft minder macht en daarom reageren we zo en is de man in crisis eigenlijk inderdaad. Alleen wat ze dus eigenlijk zeggen is: als wij minder machtig worden als mannen dan ja, kijk maar wat er gebeurt, dan is het je eigen schuld eigenlijk als wij terug gaan reageren. Maar als je dan kijkt naar landen waar waar mannen eigenlijk wel gewoon de macht hebben wat volgens hun logica dan ervoor zou moeten zorgen dat ze zich gewoon...

NYD Dat vrouwen dus dan okéish behandeld zouden worden.

TES Ja, dan is dat niet zo. Nee.

NYD Maar er lijkt toch ook een soort stuk in te zitten.. juist van mannen moeten zich op een bepaalde manier gedragen of die moeten een bepaalde status hebben, geld hebben, dat lukt niet, daar word je onzeker van en dus kom je in deze wereld terecht waarin mensen gaan vertellen hoe je dat dan wél kan bereiken. Dus zeg maar eigenlijk het ding van, ja maar door feminisme, het klinkt voor mij juist, nee niet door feminisme, maar juist door de mannelijke stereotype beelden die we hebben over mannen, daar niet aan kunnen voldoen, daar onzekerheid over voelen, verteld worden van, oh ja, je bent een man, dan moet je heel veel seks hebben, het lukt niet, dat je juist dán daarin terechtkomt.

MAR Ja, ik denk ook dat heel veel mannen uit de manosphere feminisme echt totaál niet begrijpen zeg maar. Met de mannen waarmee ik toen in gesprek was, die ook zeiden van: Ja, feministen moeten juist blij zijn met de manosphere, want nu worden mannen gemotiveerd om dus te gaan luxemaxen en om heel veel geld te gaan verdienen om zo voor hun vrouw te zorgen. Terwijl ik zo zit van, centraal aan het feminisme is juist dat we elkaar allemaal als mensen zien, los van hoeveel spieren je hebt, hoeveel geld je moet verdienen.

ML Schat, we gunnen hier zoveel meer!

MAR Precies!

NYD Maar dat gevoel heb ik er dus ook heel erg bij. We hebben de excessen, daar zullen we het zo ook nog over hebben. Het geweld. En het is wálgelijk wat ik gelezen heb qua

racisme, antisemitisme, vrouwenhaat. Maar er zit voor mij ook echt een gevoel in van deze mensen voelen zich niet gezien, niet begrepen en die hebben liefde nodig.

MAR Ja, intens.

ML Maar als je dat uit zou spreken, heb ik het idee dat dat héél hard aankomt. Bij hen. Als je het uit zou spreken naar hen, want dat is juist weer zwak worden, als zwak gezien worden.

NYD Ja, weet ik niet.

TES Is dat ook niet een beetje te aardig?

NYD Misschien wel, maar... V

TES Ze haten vrouwen, dus ga je met liefde haat..?

NYD Ik ben altijd benieuwd waar iets vandaan komt. Dus ook als iemand iets heel gruwelijks doet, dan denk ik dat je niet geboren bent op deze manier. Hoe komt het dat je dit gedrag vertoont? Hoe komt het dat jij tot zulke uitersten gaat? En daar vraag ik me echt af van wat doen wij fout als maatschappij? Niet als vrouwen of als feminisme of whatever, maar hoe kan het nou dat het tot zulke excessen komt?

TES Ja, het begint natuurlijk vaak gewoon menselijk als iemand die zich afgewezen voelt. Dat kan iedereen wel voorstellen, dat je dan de wereld niet zo positief inziet.

TUNE SPONSOR

ML Schatten & pattaten, het is weer sponsortijd!

NYD Oftewel: tijd voor Emma Sleep

ML Och, slapen, wát een bezigheid. I love it. Deed ik het nu maar, slapen, maar helaas, ik zit weer te lullen in een microfoon...

NYD

ML Kijk, ik houd van slapen - en omg ik - en met mij velen - functioneer zoveel beter na een goede nachtrust en Emma Sleep heeft talloze comfortabele slaaproducten dus ja... als angstig en paniekerig mens dat altijd op zoek is naar totale ontspanning is mijn oog gevallen op: de Emma Hug Verzwarringsdeken

NYD Tell me more

ML *schraapt keel* Onder De Emma Hug Verzwarringsdeken liggen voelt als een omhelzing, dankzij het speciale ontwerp waarbij - hou je vast - *duizenden parels* gelijkmatig over de deken zijn verdeeld.

NYD *duizenden* parels? Dit klinkt alsof die deken jouw complete mentale staat van zijn naar hogere niveaus kan tillen

ML Ik heb de verzwaringservaring zelf nog niet mogen meemaken, maar iemand in mijn leven omschreef het als volgt: 'Je hebt het gevoel alsof er allemaal lieve zachte puppies en kittens op je liggen, total relaxation.' Dus je begrijpt: ik KAN niet wachten.

NYD Ben jij net als **ML** een angstig en paniekerig typ dat altijd op zoek is naar totale ontspanning? Of wil je ook het gevoel van bedekt worden door puppy's en kittens ervaren? Ga naar emma-sleep.nl, gooi die winkelmand vol met slaap-lekkers, tik de code DAMNHONEY (aan elkaar) in en krijg - bovenop de korting die waarschijnlijk al op de producten zit - nóg eens 10% korting

ML Ter illustratie: op de Emma Hug Verzwaringsdeken zit nu-nu-nu 39% korting maarrrr met de code DAMNHONEY krijg je daar nog EXTRA tien procent korting BOVENOP.

NYD emma-sleep.nl

NYD Laten we het over de excessen dan toch ook hebben, want je hebt er een hoofdstuk over geschreven in je boek Femicide. Wat dus nog gaat verschijnen. Tessel, kan je er iets meer over vertellen incelgeweld?

TES Ja, het boek gaat dus over femicide. En femicide, daar hebben we het meestal over als we het hebben over een vrouw die vermoord wordt door haar partner of ex-partner. Maar eigenlijk vind ik dat femicide alle moorden omvat die worden gepleegd vanuit vrouwenhaat. Of het gevoel dat een vrouw je eigendom is, of dat je het gevoel hebt dat een vrouw je iets verschuldigd is of dat je het recht hebt op haar. En incelterrorisme is helaas iets wat ook voorkomt in de wereld. Dat vind ik daar een onderdeel van, omdat het vaak mannen zijn die op van die fora verschrikkelijke ideologieën over vrouwen en mannelijkheid verzamelen. En dat bundelen in een manifest vaak. En daarna dan dus aanslagen plegen. De aller bekendste incelterrorist is Elliot Roger. Die heeft allerlei mensen vermoord en daar een heel manifest over geschreven dat dat kwam omdat hij geen seks kreeg... en omdat vrouwen hem liefde hadden ontnomen. En dat hij eigenlijk aan het einde van de dag het slachtoffer was van dit alles. En dat hij niets anders kon dan wraak nemen op de maatschappij die hem dat had aangedaan. Dus zo ver kan het gaan incelgedachtegoed, dat gewoon iemand in de ronde gaat schieten.

ML Ik las dat hij wel echt als een soort held wordt gezien in die online gemeenschap.

TES Zeker, er is zelfs een term, going ER. ER staat dan voor Elliot Roger, dat betekent dan dus ook een incelaanslag plegen. Sommige incels die zo blackpilled en pessimistisch zijn dat ze het gevoel hebben van de wereld gaat nooit meer beter worden en ik moet wraak nemen, die hebben het dan over going ER. Dus ook zo'n aanslag gaan plegen of voorbereiden.

ML Ja, héél heftig.

* ongemakkelijk gelach *

ML Ik weet niet eens wat ik hierover door moet vragen.

TES Hij heeft ook een video opgenomen, dat is ook wel een van de dingen die vaak gedeeld wordt online. Tenminste, ik ben hem wel een paar keer tegengekomen op TikTok.

NYD Op TikTok ook?

TES Oh ja.

NYD Ja, maar dan in de zin van als iets positiefs?

TES Oh ja, maar als je aan de verkeerde kant van TikTok zit, zit je echt aan de héél verkeerde kant van TikTok.

NYD Maar wacht, jij zegt ook 'ja' Marie Lotte, maar jij zit toch niet aan de verkeerde kant van TikTok?

ML Ik zit niet aan de verkeerde kant van TikTok, maar ik heb er een artikel over gelezen dat het heel makkelijk is om daar nog beelden van Elliot Roger, om beelden van hem te vinden. En ook op een manier waarop hij verheerlijkt wordt in de incelcommunity. En juist op TikTok, want TikTok wordt er dus ook op aangesproken... dat ze niet genoeg doen, of dat ze meer moeten doen... om te zorgen dat die beelden dus niet meer rondgaan.

MAR En dat is ook niet uniek. Een andere instant-terrorist, Stefan Balit, die heeft zijn hele aanslag gelivestreamd op Twitch. En de Christchurch-shooter, volgens mij zelfs op Facebook live. Dat wordt natuurlijk wel verwijderd op een gegeven moment, maar ja, mensen kunnen daar oneindige screenshots en schermopnames van maken. En ja, als het eenmaal online staat, dan is het er voor altijd.

TES Ja, en die van Christchurch is inderdaad ook wel echt afschuwelijk, want die is een moskee binnen gegaan, die heeft volgens mij veertig mensen of zo vermoord,

doodgeschoten. En dat heeft hij allemaal gefilmd dus, hoe hij die mensen doodschoot. En dat filmpje ben ik ook al tegengekomen op TikTok.

NYD Op TikTok ook?

TES Ja, alleen dan zetten ze er een filter overheen, zodat je niet... zodat eigenlijk het automatische AI algoritme van TikTok wat video's eruit haalt die er niet op horen en niet oppikt. Maar ja, dat wordt ook gewoon gedeeld. Of hem, die schutter eigenlijk, met een soort van aureool, inderdaad, echt vereerd.

NYD Ja, oké, want jij zei net van de dark side en zo, en dat je dat dus had geprobeerd. En dan zie ik toch wel heel erg Andrew Tate types voor me die dus shit zeggen. Maar dit soort echt geweld dingen kan je dus ook gewoon op TikTok.. Kan dus de 12-jarige jongen die er per ongeluk terecht komt ook allemaal zien. Ja, ik ben dan toch iets te naïef geloof ik.

ML Ja, ik ook, want je denkt toch TikTok en er is regelgeving, maar blijkbaar is dat niet genoeg. Ja, met zo'n filter eroverheen en dan een hashtag die niet herkend wordt, dat het dan dus gewoon verspreid wordt.

MAR Ik bedoel, Andrew Tate was op een gegeven moment ook verbannen van allerlei social media platforms. en toen heeft hij zijn enorme horde aan volgelingen opgeroepen om allemaal video's te delen op hun eigen account. Dat zijn vaak ook een beetje van die capsule-accounts. Dus iemand maakt dat account aan, die post allemaal dingen en dan gaat hij weer weg. Als die dingen de hele tijd opnieuw geüpload blijven worden..

NYD Dat is ook moeilijk om grip op te krijgen.

MAR Precies.

NYD En zo iemand als Andrew Tate dan, he? Want mensen die naar hem kijken die verdedigen dat vaak van ja maar je haalt het uit de context. Als je weet waar hij echt voor staat dan zou je niet tegen hem zijn.

MAR Ja, ik heb heel veel Andrew Tates video's gekeken, van begin tot eind.

NYD Ik dus niet, ik heb daar dus geen antwoord op, want ik heb het niet gezien.

MAR Ik kon het niet bespeuren.

NYD Maar wat zegt hij dan?

TES Hij zegt soms dingen en dan zegt hij daarna van dat was een grapje.

NYD Oh zo, oké.

TES Ik vind eigenlijk dat je overal grapjes over zou moeten kunnen maken, maar als iemand de hele tijd grapjes maakt over geweld tegen vrouwen, plus hij is geagresteerd voor mensenhandel, plus er zijn zoveel vrouwen die hebben gezegd dat hij hun verkracht heeft, dan denk ik niet dat dat een grapje is.

NYD Nee, nee, nee. En het zit ook vaak in het zelfverbeteringsspectrum, toch? Dat mensen zeggen dat hij je leert om zelfvertrouwen te kweken?

TES Ja, dat is weer dat typische Red Bill-verhaal, je moet gewoon rijk worden, je moet sterk zijn en de vrouwen komen dan op je af. En dat is natuurlijk een héérlijke boodschap voor onzekere jongetjes die willen weten hoe je vrouwen krijgt. Als ze dan helemaal idolaat van hem zijn en mensen zeggen dat hij seksistisch is, dan is het natuurlijk ook heel fijn om te zeggen dat het alleen grapjes zijn. Plus, Andrew Tate heeft het natuurlijk ook heel veel over de Matrix, in een soort van overkoepelende complot achtige manier.

NYD Oh ja, complottheorieën zijn natuurlijk ook héél erg manosphere, dat hebben we nog niet genoemd.

TES Het is voor hem heel makkelijk om een soort van vijand te schetsen, de Matrix. Dus de gewone maatschappij waarin vrouwen blijkbaar dominant zijn. Ik heb het nog niet gemerkt, maar het zou ook chill zijn. En dat de Matrix erop uit is om hem te saboteren en de mond te snoeren. Dat is natuurlijk super makkelijk. Als je zo'n vijand bedenkt, dan kun je alle kritiek die je krijgt daarop afschuiven. Ja, maar dat is de Matrix die mij de mond wil snoeren.

ML Ja, het heeft ook helemaal geen zin om dat te gaan proberen te ontcrachten ofzo. Want het is gewoon...

TES Dan ben je óók de Matrix.

ML Ja, precies, dan ben je ook de Matrix. En hebben jullie het gevoel, want... Kijk, voor mijn idee hoor ik steeds meer links en rechts mensen zeggen: O, nou ja, mijn zesjarige zoontje..

NYD Zestien.

ML Zestien? Ik dacht zes. Nou ja, zestienjarige zoon heeft het ineens over Andrew Tate en mijn partner enzo. Hebben jullie het idee dat het groeit, dat het gedachtegoed zich steeds verder uitbreidt?

NYD Of is er gewoon meer media aandacht?

ML Ja, dat kan ook.

MAR Ja, het heeft met allebei te maken, denk ik. Maar ook, het is ook gewoon een soort breder iets, denk ik, wat groeit. Nu aan..

NYD Extreem rechts

MAR Antifeministische backlash, ja extreem rechts, wat gewoon op allerlei plekken groeit. Dus dan is het ook niet heel erg raar dat het ook online groeit. En online groeit het misschien wel wat makkelijker, maar ik denk niet dat je dat los daarvan kan zien eigenlijk. Want ja, je ziet het eigenlijk op heel veel manieren terugkomen nu, denk ik.

TES Ik denk ook dat die licht ironische toon van het internet ook echt daar heel erg mee helpt omdat het mensen hun grenzen steeds verder laat verschuiven. Als Andrew Tate de hele tijd praat over geweld tegen vrouwen en dan zegt het "het is een grapje" dan dan leer je dus aan van "geweld tegen vrouwen is grappig" en is tot op zekere hoogte nog wel acceptabel. Ik heb een boek gelezen Men Who Hate Women van Laura Bates, een heel goed boek, en zij beschrijft daarin ook dat er op een gegeven moment een jongen was die zich openlijk identificeerde als incel, omdat hij die ervaring had. Hij was maagd, maar hij wilde dat niet. En dat hij op een gegeven moment door een journalist daar allemaal vragen over had beantwoord. En toen zei hij van "ja, maar veel van die incels maken hele heftige grappen over geweld tegen vrouwen. Maar dat zijn grapjes, we zijn gewoon gefrustreerd... en we willen dat uiten door grapjes op een forum en dat moet kunnen.". En toen is die jongen die dat zei in dat artikel, dus die zelfbenoemde incel, is door een incelforum helemaal door het slijk gehaald, omdat al die incels op dat forum zeiden van "nee, het zijn helemaal geen grapjes, wij willen echt dit doen en we zijn echt zo boos en je zet ons verkeerd neer.". En dat was pas het moment dat die zelfbenoemde inceljongen dachten van, dit gaat misschien te ver en ik had helemaal niet door dat ik in zo'n gemeenschap zat, want ik dacht dat dit allemaal een soort licht ironische leedvermaak was, terwijl eigenlijk hier zit met mensen die terroristische plannen aan het maken zijn. Dus zo dun kan die lijn zijn.

ML Ja, en dat natuurlijk als je alleen een scherm hebt met tekst erop, dat je dat op hele verschillende manieren kan lezen.

NYD Hebben jullie ook die video gezien van een influencer, denk ik? Een man?

MAR Ja Sneako.

NYD Ja wil jij het dan vertellen, want ik weet het niet. Wil jij het vertellen? Ik weet zijn naam niet.

MAR Ja, volgens mij is hij streamer. Maar Sneako heet hij en hij heeft best veel jonge mannelijke kijkers. Hij maakt dus ook wel antifeministische opmerkingen, grappen, gewoon een beetje voor de lol, zogenaamd.

NYD Voor de lol, ook een incel term.

MAR Maar er is zo'n filmpje dat nu viral ging omdat hij een fan tegenkwam, echt een jonge jongen, echt denk ik 13 of 14 ofzo. En die dan eigenlijk gewoon die, ja, seksistische taal begint...

ML Uit te slaan.

MAR Uit te slaan!

TES Hij zei toch gewoon, I hate gay people ofzo?

NYD Ja, en fuck women zegt hij volgens mij ook.

MAR Ja, zoiets.

NYD Ik zou zeggen, kijk in de show notes, want dan we gaan hem zo meteen wel opzoeken. Maar je zag dat hij er zelf van schrok en dat hij een beetje zo van *what the fuck huh?*..... wat gebeurt hier?

MAR Is dit mijn invloed?

NYD En dat is dus zijn invloed, ja!

ML Dat is natuurlijk ook weer een soort internetding. Want jij zit gewoon achter je schermje en je weet niet wie er kijkt... en je weet niet wie wat denkt.

NYD Ja, ik vind dat wel heel makkelijk.

ML Nee, ik geef het internet niet de schuld!

NYD Ja maar dat is een beetje van: "Je maakt eens een keer een seksistische grap, fuck women hier." Dan mag je toch wel iets meer credit opnemen, denk ik.

ML Ja, maar misschien dat ik dan die mensen hebben het niet door? Die snappen het niet? En dat je dan als je het in het echt ziet...

NYD Waarschijnlijk snappen ze wel dat als je reclameboodschappen voor veel geld vertelt, dat mensen ook die spullen gaan kopen.

ML Ja, dat is zo.

TES Maar ze voelen zich gewoon niet verantwoordelijk.

MAR Ja, dat [het internet] het makkelijker maakt om zich niet verantwoordelijk te voelen.

NYD En misschien ook de combinatie van dat het zulke jonge jongens waren... die deze taal bezigden, dat die daar misschien ook van schrok.

ML En dat er onderzoek is gedaan dat als er seksistische grappen worden gemaakt... en dat mensen dat dan ook steeds meer acceptabel gaan zien... als ze in een omgeving zijn waar die grappen worden gemaakt, daar hebben ze natuurlijk geen boodschappen aan.

TES Plus nogmaals, het is ook een verdienmodel natuurlijk. Sneako is ontzettend rijk en die verdient geld aan dit soort jongetjes. Doordat hij de hele tijd controversiële dingen zegt, dat moet hij eigenlijk ook blijven doen om relevant te blijven. Want wie is hij verder naast die controversiële opmerkingen?

ML Ook wel treurig zeg!

NYD Dat vind ik ook wel interessant, in hoeverre moet je er dan aandacht aan besteden? Want door dus bijvoorbeeld, Andrew Tate's naam is nu al 80 keer gevallen in deze podcast. Daarmee maak je iemand natuurlijk ook groot en het hele hatewatchen, of dat je daar ook weer kliks op krijgt, is ook niet echt handig.

ML Volgens mij hebben we hem wel in een aflevering continu "de drol" genoemd.

GELACH van iedereen

NYD O ja, dat hadden we nu ook kunnen doen!

MAR Nou ja, dat is wel een goede opmerking. Alleen ik denk wel dat je het zou kunnen zeggen als hij nog niet zo mega groot was.

NYD Ja hij is al voorbij...

MAR Hij is nu wel voorbij het tipping point, zoals je dat kan noemen. Nu is hij gewoon zo groot dat je er wel over kan praten.

NYD Maar bijvoorbeeld, stel ik zie dit op Instagram, want ik ben een millennial die niet op TikTok zit. *lacht* En dan ga ik het delen, zo'n video, en dan ga ik zeggen, "wow, kijk, dit kan echt niet.". Is dat iets wat je wel of niet moet doen?

TES Ja, bijvoorbeeld bij Andrew Tate hebben we heel veel jonge kijkers. Ik denk dat het dan wel heel nuttig is om het in te kaderen. Van, "oké, dit soort content gaan jullie tegenkomen of

ben je misschien al tegengekomen, En dit is mijn take erop.”.. Maar bij andere mensen denk ik bijvoorbeeld aan Johan Derksen...

NYD Ja, daar moet ik ook aan denken.

TES Dan denk ik van: Nou, weer een headline dat hij iets kuts heeft gezegd. Ja, oké.

NYD En zo blijven we spreiden. Want je kijkt het programma niet en toch weet ik de hele tijd wat daar gezegd wordt.

TES Nou precies en Johan Derksen is ook echt zo'n schoolvoorbeeld van... je moet iets controversieels zeggen want anders is hij niet meer relevant.

NYD Ja, ja oké. Moeten we dan het internet maar gaan verbieden Marieke? Dit is natuurlijk altijd de vraag hè, want dat heb je nu ook weer met 4chan en de schutter van Rotterdam. Dat mensen dan meteen gaan zeggen, weg met 4chan!

MAR Ja, dat is een beetje...

NYD Stop TikTok!

MAR Ja, dat is een beetje symptomen oplossen natuurlijk. 4chan is niet het probleem. Het maakt het probleem wel makkelijker om te bestaan. Maar ja, als 4chan weg gaat, dan gaan ze naar andere sites en dat is al eerder gebeurd.

NYD Met Reddit.

MAR Ja, nou ja, ja, inderdaad. En ook met 4chan. En toen er strengere regels kwamen, heel streng waren ze niet. Maar voor de mensen die daarop zaten, wel streng. Ze gingen weer naar een andere website.

ML En anders wordt er dus wel iets nieuws gebouwd of zo, neem ik aan?

NYD Telegram groups.

ML Oja, Telegram. Maar je houdt het dus niet tegen?

MAR Ja, en vaak als het hierover gaat en ook als het gaat over social media, dan wordt het bijna gezien als een soort oorzaak van die vrouwenhaat eigenlijk. En ik denk niet dat je het helemaal kan wegcijferen daarin, dat je het helemaal kan, een soort van oh, het is onschuldig, als het hier niet gebeurde dan gebeurt het ergens anders wel. Maar het is ook heel makkelijk om te zeggen het ligt aan social media, en het ligt aan de moderne tijd, alsof

het iets nieuws is, alsof het niet al tientallen, honderden jaren ditzelfde liedje is, alleen nu online eigenlijk.

NYD Ja, en in dit geval van TikTok wel ook echt makkelijk bereikbaar... voor mensen die er eigenlijk nog ver buiten staan. Want zo'n 4chan, nou ja, ik snap dus de helft van de termen niet. Ik moest echt alles gaan googlen. Maar dat is heel, ja, als tiener kom je daar misschien niet zomaar uit het niks op terecht. Maar je kan er wel op terechtkomen door eerst...

ML ...naar TikTok te gaan...

TES Ja, ook in dat boek Men Who Hate Women beschrijft Laura Bates... hoe makkelijk het is om op YouTube verzeild te raken.

NYD Ja, en YouTube is natuurlijk net zo, want we noemen nu net TikTok, maar hetzelfde.

TES En dat dat ook heel erg samenhangt met het verdienmodel van YouTube. Die willen natuurlijk dat je langer naar video's blijft kijken, dus ze gaan je steeds radicalere en meer extreme content aanbieden. Dat soort algoritmes zijn wel schadelijk. En daar zou ik wel van zeggen dat dat anders zou moeten. Ik las ook dat TikTok volgens mij een trial gaat doen met een For You-page die nog wel door jou bestuurd wordt, dus dat je heel snel in een soort van wormhole op TikTok kan komen... en een soort van algemene For You-page die iedereen heeft.

ML Dus dat het zich niet meer aanpast op jouw interesse, maar je krijgt op een soort willekeurige volgorde...?

TES Ja. Ik weet niet of ik daar heel enthousiast over ben voor mezelf, want ik zit wel lekker op Queertok en Booktok.

NYD Ja, maar dat soort net het ding he, het is maar net waar je zit.

ML Het algoritme pakt heel positief uit, maar kan dus ook heel negatief uitpakken op zo'n manier. Ik zag dat Kim van Sparretak, Europarlementariër, bezig is met het proberen de regels aan te passen om social media minder verslavend te maken. Dat hangt daar natuurlijk ook aan vast, want het hele algoritme van mensen in zo'n radicale fuik duwen is natuurlijk heel erg onderdeel van de verslaving, omdat je mensen steeds radicalere content voorschotelt zodat ze blijven hangen. Ik ben dus ook benieuwd wat daaruit komt voor regelgeving, want dat lijkt me echt heel moeilijk.

MAR Ja maar ik vind het wel goed in ieder geval dat daar wel van wat ik las meer ook over is nagedacht dan...

ML Verbied het internet!

MAR Ja dan verbied TikTok onder de 16 ofzo. Dat het wel ook gaat over hoe kunnen we inderdaad dat algoritme of het design ook zelfs, want vaak gaat het over het algoritme en dat is ook wel belangrijk om het daarover te hebben.

NYD Buzzwoooooord!

MAR Het design draagt natuurlijk ook bij aan wat je kijkt.

NYD En hoe kijk jij, Marike, even, want jij bent de internetgodin, dat mensen anoniem kunnen zijn op het web? Want als je dit allemaal hoort, ik ben niet van deze school, maar je zou dus dan kunnen zeggen stop met anonimiteit op het internet, want het is levensgevaarlijk, kijk wat er gebeurt.

MAR Ik snap dat idee...

NYD Het is makkelijk om daar in mee te gaan.

MAR Ja, en heel veel mensen hebben dat idee ook wel. Maar het is helemaal niet per se zo dat de mensen die de heftigste dingen online zeggen, dat anoniem doen.

TES Precies.

MAR Ik heb best wel vaak ook hele heftige dingen ontvangen van mensen die niet anoniem waren. De grootste stormen die ik op Twitter online over me heen kreeg, waren van Wierd Duk.

NYD Journalist.

MAR Van de Telegraaf. Die is ook niet...

TES Die heb ik geblokkeerd.

MAR Dat nemen mensen wel aan, dat als je anoniem bent, dat je dan sneller zulke nare, heftige dingen gaat zeggen dan als je dat niet bent. En vaak hangen ze daar dan ook meteen een hele oplossing aan van: we moeten allemaal een digitale ID, want dan kan je niet meer anoniem online en dan is het probleem opgelost.

ML Ja maar goed, sommige mensen hebben natuurlijk ook de anonimiteit gewoon nodig. Ik bedoel niet om erge dingen te doen, maar gewoon omdat je je anonimiteit en je privacy nodig hebt. Om weet ik veel, je bent een queer kind in een conservatieve omgeving en je bent op zoek naar informatie en je wil graag anoniem blijven omdat je niet uit de kast wilt

komen. Dat is genoeg reden om anoniem te willen blijven. En dan kan je niet zeggen dat je een ID moet hebben en alles wordt gecontroleerd. Dus er zijn natuurlijk genoeg argumenten om te zeggen dat anonimiteit juist belangrijk is.

MAR Het is dus ook niet eens gezegd dat het zou helpen.

ML Nee, precies.

MAR Daar is wel onderzoek naar gedaan en er zijn meerdere onderzoeken waaruit blijkt dat dat niet persé een verschil maakt.

TES Plus het internet moet natuurlijk ook toegankelijk blijven voor iedereen. Bijvoorbeeld als je dat gaat samenhangen met een ID of zo, dan zouden ongedocumenteerde mensen niet meer op het internet kunnen.

NYD Precies.

ML Zien jullie de Manosphere als een gevaar voor de vrije, inclusieve, feministische samenleving?

TES Ja, ik wel. Ik maak me er wel vaak zorgen om. Dat ik merk dat die backlash echt voelbaar is. Ik schrijf dus vaak over feminisme, incels, Andrew Tate, enzovoort, de Manosphere. En mensen die me met hun voor- en achternaam doxen of doodsbedreigingen sturen.

NYD Wat is doxen?

TES Dat is bijvoorbeeld mijn adres opeens online zetten, of mijn telefoonnummer, zodat mijn telefoonnummer opgeblazen wordt. Allemaal jongetjes van 13, 14 of gewoon mannen die hun werkgever in hun bio hebben staan. Dat ik denk, ik ga die eens even lekker een berichtje sturen. Maar ja, dus ik vind die backlash soms wel een beetje beangstigend, moet ik eerlijk zeggen.

MAR Ja, ja, ik ook. Ja, en het is ook wel interessant wat je zegt over dat doxen en zo. Ik weet niet, kennen jullie Gamergate?

TES Ja!

MAR Daar gaat het echt veel te weinig over. Heel veel mensen weten niet wat het is. Maar daar is eigenlijk een beetje de blauwdruk gelegd voor wat er nu online gebeurt. Dat was een soort groot internetding in 2014, twee jaar voor de verkiezing van Donald Trump. En het idee was, of tenminste dat zeiden de mensen die dit allemaal deden, is dat het ging over "ethics

in games journalism.”. Want een vrouw had de *audacity* gehad, Anita Sarkeesian, om een YouTube-serie te maken over games en het seksisme in games.

ML Kan natuurlijk niet.

MAR Nee, kan niet. En ze was daarin super mild. Als je ze nu terugkijkt, dan is het echt heel erg omvloerst, heel erg aardig gebracht. Echt van: “Ja, maar kunnen er niet af en toe misschien vrouwen in games?”. En daarna kwam zo'n beetje de grootste storm aan vrouwenhaat die het internet tot dan had gekend. En eigenlijk met allemaal dezelfde tactieken die je nu ziet, met het doxen van Anita Sarkeesian en andere vrouwelijke gamesjournalisten, het omvloerste van: “nee, nee, dit gaat helemaal niet om vrouwenhaat, dit gaat om ‘ethics in games journalism’”. Want ze had een vriend die in de journalistiek werkte. Er werd beweerd dat je met je vriend naar bed ging om goede reviews te krijgen. Een of ander raar verhaal, misinformatie.

En gewoon massaal vrouwen online lastigvallen. Iedereen die daar kritisch op was ook aanvallen. Eigenlijk een beetje wat je ook hebt gezien met die rechtszaak met Johnny Depp en Amber Heard. Iedereen die daar wat over zei, kreeg ook een enorme stroom aan haat over zich heen.

ML Ja, iedereen die iets zei *in favor* van Amber Heard.

MAR Ja, ik heb dat toen gedaan en toen ben ik... Ja, die video heb ik even later weer verwijderd van TikTok.

ML Omdat het zo heftig was?!

MAR Ja!

TES Ik heb hetzelfde gehad met Amber Heard. Daar heb ik toen een stuk over geschreven en toen had ik ook echt ineens zóó'n response van allemaal mannen die echt tegen zichzelf aan het praten waren in mijn DM-request met een hele uiteenzetting van waarom ik ongelijk had en waarom ik partijdig was en waarom vrouwen niet te vertrouwen zijn eigenlijk. *vol ongelooft* Echt...

NYD Maar dat zijn dus geen bots? Dit zijn gewoon echt mensen, die dit doen?

TES Ja, dit zijn echt mensen.

MAR Ja, en dat is enorm. En dat is eigenlijk gewoon een soort... Ja, d'r wordt gewoon gereguleerd wat je wel en niet mag zeggen door de hoeveelheid haat die er komt als je iets zegt.

NYD Dus zo vrij is het dan ook niet?

ML Erg zorgelijk.

MAR Ja, en misschien ook wel goed om te zeggen -dat is ook wel waarom ik me er zorgen over maak, om terug te komen op de vraag- dat het wel ook verbonden is met grotere haatbewegingen. Dus wat je ziet is dat vrouwenhaat vaak een soort entrepoortje is...

NYD Daar begint het mee, ja.

MAR Een soort gezellig vrouwenhaten.

NYD Maar zonder grappen, vrouwenhaat is heel erg genormaliseerd. Dus daar kan je heel makkelijk een grapje over maken zonder dat het meteen iets is van: 'Nou, dat kan echt niet!'

ML En daar word je zo in *gereeld*?

MAR Ja, dan word je al meegenomen in dat verhaal van: 'Nee, jij bent het slachtoffer, en andere mensen zijn eigenlijk de daders en die maken jou het leven zuur'. En dat zijn vrouwen, maar dan komen er ook immigranten die je vrouwen willen afnemen. En dan komen er joden die die immigranten op je vrouw afsturen. Het gaat natuurlijk niet zo snel, maar zodra het gaat naar dingen die zó niet matchen met de realiteit -want het is natuurlijk niet zo dat vrouwen de overmacht hebben-, dan moet je verklaringen gaan zoeken om dat eigenlijk recht te praten en dan kom je bij complottheorieën en gewoon rechts extremisme.

ML En daar zitten dus echt die grote bewegingen achter die dus... nou ja, zoveel mogelijk mensen naar zich toe proberen te trekken, denk ik dan?

MAR Ja, als je daarvan overtuigd bent, ja. En macht, het gaat uiteindelijk om macht.

ML Ja, macht en geld. Blegh.

NYD *teleurgesteld* Ja, seksisme als fuik voor extreemrechts.

ML Ja.

NYD Eh, wat te doen als iemand in die fuik zit in je omgeving? Help?

TES Ja, ik vind het lastig. In die serie heb ik geprobeerd om in gesprek te gaan met mensen die in de Manosphere zitten. En ik vond het echt heel leuk om te doen en heel interessant, ik

heb veel van ze geleerd. Maar ik merkte toch ook wel echt: we zitten met zóó'n oppositing kernwaarden gewoon. Ik had op een gegeven moment ook het gevoel van: ik kan blijven praten, maar het komt niet binnen. Sorry, dat is een beetje een pessimistisch antwoord, haha!

ML Je hebt er niks aan, blijkbaar.

NYD Wat ik dan nog positief denk, is: dit zijn niet vrienden van jou. Of niet je partner, niet je zoon. Het is iemand die jou niet kent, eigenlijk. Dus misschien als je wat dichterbij staat, dat er nog wat meer mogelijk is?

TES Ja, en ze gaven ook wel na afloop aan dat ze ook wel dingen van mij hadden geleerd en dat ze ook voor dingen openstonden. Maar alsnog had ik wel echt die idee van: hallo, ik ben een mens! Zien jullie mij? En dat moment kwam er niet echt. Maar wat wel heel erg helpt, is als mannen andere mannen aanspreken op dingen. En dát heeft wel een van de mannen na afloop van de opnames tegen me gezegd, van: 'Je hebt me wel ideeën bijgebracht' -dat was dan die man die versiercoach was-, 'die ik ook aan mijn coachees ga meegeven en waar ik nog wel goed over na ga denken'. Dus we zullen nooit helemaal op hetzelfde level zitten, qua: we zijn het met elkaar eens. Maar ik vind het wel een heel fijn idee dat hij mijn boodschap verspreidt naar zijn *spottend* *mancademy*.

ML Die het allemaal aannemen van hem. En jij Marieke?

MAR Ja, ik heb toevallig wel iemand die dicht bij me staat, die in die wereld is

NYD Gezonken.

MAR Ja, gezonken. Het is natuurlijk niet iets waar je met ratio in komt, per se. Dus ik heb heel lang geprobeerd om te factchecken of het klopt: 'Kijk, het klopt niet, want deze cijfers en dit artikel...'.
'

NYD Als ik iemand vertrouw die dat goed zou kunnen, dan ben jij het, maar dat werkt dus niet.

TES Maar jij bent natuurlijk ook de matrix, hè, Marieke.

MAR *geinend* Ja, en ik ben een vrouw, dus dan is het niet vertrouwen. Dus ja, het enige wat een beetje in zo'n situatie werkt, is sowieso zelf je grens aangeven, want je kan natuurlijk niet eeuwig alles maar goed blijven vinden en door blijven praten met iemand. Maar het werkt wel als je ervoor zorgt dat ze, stel dát ze een keer tot inkeer komen, en

denken: 'Hhmm, ik weet niet... Ik voel een klein beetje twijfel over of ik het goeie pad in ben gegaan..., dat ze dan nog wel een weg terug hebben. Dat ze niet denken van...

NYD Helemaal verstoten zijn door iedereen.

MAR Alle bruggen zijn verbrand achter me, ik kan toch niet meer terug, niemand wil meer met me praten.

ML Nee, dat is denk ik juist belangrijk, omdat het hele ding dat ze erin zitten is natuurlijk al dat ze zich alleen en miskend voelen. En dat ze daar hun wensen vinden. Dus ze moeten wel terug kunnen, want anders kan dat gewoon helemaal nooit meer. Of tenminste, dan voel je je natuurlijk echt ongelofelijk alleen.

MAR Ja, en dus in de tussentijd was het beste -vond ik dan- gewoon praten over andere dingen eigenlijk. En soms misschien een keer iets er heel subtiel in te gooien.

NYD *imiterend, met een giebelstemmetje* Feminsime? Feminisme?

gelach

NYD En de manosphere in het algemeen?

ML Is dat een verloren zaak?

NYD Ja, moeten we er wat mee? Kunnen we er überhaupt wat mee? Is het, zoals jij al zegt, onderdeel van onze samenleving, dús ook online zo aanwezig?

MAR Dat wil natuurlijk niet zeggen dat je je erbij neer moet gaan leggen!

NYD Ja, maar wat doen we er dan mee?

MAR Nou, ik denk beseffen dat dit niet nieuw is... En gewoon hard terugduwen eigenlijk, door druk te zetten op bedrijven die advertenties hebben die naast content staan die vrouwenhaat is. -YouTube staat vol met vrouwenhaat ook... en TikTok en al die social platforms-, en door te proberen een gecompliceerder gesprek te hebben over vrouwenhaat, niet alleen maar over social media, maar gewoon in onze samenleving. Want als er geen samenleving was met vrouwenhaat, dan was die ook niet op social media.

ML Nee precies, anders was het daar niet.

NYD Niet de hele tijd de zondebok in de social media...

MAR Ja, en dus ook, nou ja, het is moeilijk, maar proberen om je niet de mond te laten snoeren eigenlijk. Ja, door mensen die boos op je worden, die seksistische shit op je

afgooien of vrouwenhaat op je afgooien. Het is moeilijk, maar er moet toch iets... Je kan niet ten onder gaan zonder *a good fight*, zou ik zeggen.

ML En je misschien ook niet laten afschrikken door het gevoel dat je het zelf allemaal niet zo goed weet of de feiten niet paraat hebt. Want het is inderdaad een emotieding en je kan maar beter gewoon proberen om de discussie te voeren dan. En jij Tessel?

TES Ja, ik sluit me daar eigenlijk helemaal bij aan. Dus blijven agenderen en blijven beargumenteren van waarom zijn de dingen anders dan de manosphere ze voorschotelt. En ik denk ook dat er... Nou ja, ik ben het er mee eens dat vrouwen niet de schuld moeten dragen voor mannen die zich onzeker voelen enzo. Maar ik ben ook wel -wat jij eerder zei Nydia- van: het komt wel ergens vandaan: het komt uit een onzekerheid van mannen, het komt uit een idee dat mannen niet om hulp durven te vragen. Veel van de mannen die uiteindelijk overgaan op geweld binnen de manosphere, kampen ook met mentale ziektes, bijvoorbeeld. Dus er zit ook een zorg-element in, denk ik wel. En ik zeg niet dat vrouwen en feministen dat dan maar moeten oplossen, maar wel de maatschappij.

NYD Ja, als maatschappij moeten we daar... Ik zag ook toevallig vandaag een video van een man. Dat was een hele leuke video, gericht aan mannen. Hij ging zeggen van: 'Je ziet de hele tijd filmpjes van gespierde mannen, maar je moet je echt eens beseffen: dit zijn mensen die dat doen voor hun werk. Die zijn er 24-7 mee bezig, die verdienen daar hun geld mee. En dat hoeft allemaal niet, maar wat wel misschien fijn is, is als je lekker naar buiten gaat.' Het was een hele positieve, fijne, leuke zelfvertrouwen-booster voor mannen! Toen dacht ik: hé! Als je het dan over de manosphere hebt... Dit kan natuurlijk ook de manier zijn om mensen zelfvertrouwen te geven.

instemmende geluiden

ML Ja, en dat dus een man dat doet.

NYD Ja, want uiteindelijk wordt er toch meer naar mannen geluisterd door mannen dan naar vrouwen. Dat is vervelend, maar het is nog wel aan de hand.

ML Laten we het gebruiken dan.

NYD Precies! Dus mannen die luisteren...

Tes ...aan de slag.

Allen: Ja!

EINDTUNE

NYD Dit was aflevering 151! Dankjewel Tessel, dankjewel Marieke, voor het delen van jullie wijsheid. Tessel in Cyperspace, op HUMAN te vinden, in de shownotes kunnen mensen allemaal doorklikken. Je boek! 21 november?

TES Ja!

NYD 'T is nog heel even wachten, maar we zullen er ook een social media-spectacel van maken, als 'ie er eenmaal is, dat mensen het niet kunnen vergeten. Marieke! Ja, Internetten de podcast, moet iedereen gaan luisteren, hè?

ML Luister het!

NYD Maar dat luistert iedereen al, waarom zeg ik dit nog?!

ML Als je het nog niet luistert, doe het!

NYD Ja, nou die shownotes vind je op damnhoney.nl/aflevering-151 en daar vind je een paar dagen na het verschijnen ook het transcript van deze aflevering.

ML Daniël van de Poppe, Lucas de Gier en Liesbeth Smit, dank jullie wel voor al jullie... diensten!

gelach

NYD Bedankt aan het transcriptteam voor het uittypen van deze aflevering: Paulien, Yvonne, Paula, Pieke, Guusje, Maaïke, Tess, Anna, Claartje, Isidore, Maaïke, Robin, Julia en voor de laatste keer YMKE! Heel veel dank voor je harde werk en veel succes met je nieuwe baan, WE LOVE YOU!

ML Amberscript, software voor het transcriberen, hartstikke fijn dat je bestaat! DANKJEWEL

NYD Kom maar door met POST naar info@damnhoney.nl - leuke berichten, dilemma's, levensvragen, het kan allemaal!

ML Geef geld? Doe dat ook? Hartstikke leuk? Donateur aka bonusbal worden kan vanaf 1 euro per maand en dan krijg je toegang tot onze tweewekelijkse bonuspodcast 'Je doet het er maar mee'

NYD Maar je kunt dit allemaal ook niet doen

ML *intense zucht* zelf weten...

NYD Zolang je anderen er maar niet mee schaadt

ML Amen.